

Suyun Ötesinde Ramazan

Osman Şimşek

Bizim iklime Ramazan ayının o sımsıcak havası gelmeden daha bir-iki ay önce "Lütfen, bel-demizi şereflendirin, orucunuzu burada tutun. Bu diyarda gündüzler sizin bulunduğunuz yere göre üç-dört saat daha kısa!.." türünden davetler almaya başlarız. Şayet biz on beş saat oruç tutacaksak, imsak ve iftar arasının sadece on saate düştüğü ülkelerdeki sevgi kahramanlarının bu mevzudaki samimi istekleriyle karşılaşırız. Çünkü, ışığı sönmeyen evin kutlu sakini senelerdir çeşit çeşit hastalıklarla içli dışlı yaşamaktadır ve oruç sebebiyle aç kalacağı sürenin birkaç saat az ya da fazla olması onun için çok önemlidir. Bundan dolayı, onun yalnızca iman kardeşleri ve davası için yaşadığını bilen muhabbet fedaileri, bütün hastalıklarına rağmen orucunu aksatmayan bu ibadet insanına az da olsa yardım etmeyi arzularlar.. arzular ve oruç müddetinin daha kısa olduğu ülkelerde uygun evler bakıp hazırlar, oralara davet ederler.

Bir-iki ay öncesinden başlayan "Şuraya gitssek..." tekliflerine doğrudan "hayır" diyemez o Neza-ket Âbidesi. Muhataplarını kırmamaya ve onların

Gün guruba kayınca, artık kafasını taşıyacak kadar bile mecali kalmaz. Koltuğa yaslanır, başı bir tarafa düşmüş vaziyette durup ezanı bekler. Fakat o anda bile dudakları kıpır kıpırdır; vücudu yorgun olsa da gönlü dipdiri Allah'a yönelir, derdini O'na döker, istek ve ihtiyaçlarını bir bir O'na arz eder...

hâlisane duygularını rencide etmemeye çalışarak "Nasipse.." demekle yetinir önceleri. Ramazan ışığının görüleceği güne yaklaşınca da, böyle bir seyahatin ve misafiriğin hem çok masraflı olacağını hem de oradaki dostlara pek zahmet vereceğini belirterek işin içinden sıyrılmaya çalışır. Fakat, ısrarlar sona ermeyince asıl niyetini ortaya koyar: "Böyle bir şey câiz olsa da oruca hile karıştırma sayılır gibi geliyor bana, şu ahir ömrümdede Allah'tan utanıyorum." der ve nihai kararını verir. Hemen her sene tekrarlanan bu teklifler, muhaverele ve sonunda açıklanan "Burada kalacağız." kararı bizim için adeta Ramazan'a aklen, kalben ve ruhen hazırlanmanın ilk temrinleri gibidir.

İbadet Âşığı

Bir insanın marifet ve muhabbeti derinleştikçe ibadet iştiyakı da artar. Onun içindir ki, gerçek bir Hak

yolcusu, seyr u sülûk-i ruhânîde terakki ettikçe, ibadet ü tâata karşı şehvet ölçüsünde bir düşkünlük göstermeye başlar.. hatta zamanla öyle bir hâl alır ki, artık o, oturur-kalkar hep Cenâb-ı Allah'ı anar, sürekli dualarla coşar; Hak dergâhının bir bülbülü olarak kalbinin diliyle bitevî O'nu terennüm eder ve adeta ibadetle nefes alıp verir, ibadetle yaşar.

Böyle bir kul, her meselede "azîmet"lere sarılır; nefse zor gelse de, Allah'ın emirlerini en mükemmel şekilde yapmaya ve ibadetlerini kılı kırk yararcasına, eksiksiz eda etmeye çalışır. Bir özre ya da zarurete binaen meşru kılınan ve "ruhsat" olarak adlandırılan kolaylıklardan dahi uzak durur. Bir hâdisede, azîmet ile ruhsat arasında seçme durumunda kalınca, o daima azîmet yoluna yönelir. Başka insanlara fetva vermesi ve yol göstermesi söz konusu olunca, "Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; sevdiren, nefret ettirmeyin!" beyan-ı nebevîsine uygun olarak hep kolaylık tavsiye eder, dinin genişliğinden istifade etmeyi salıklar. Fakat, kendi nefsiyle başbaşa kaldığında zora talip olur ve azamî takvaya tutunur.

Her hafta Kırk Testi'mize en temiz su kaynaklarından âb-ı hayat taşıyan ve o muhrık sesiyle her birimizin Bamteli'ne dokunan Hak Dostu da başkaları söz konusu olunca ruhsatları göstermekte ama kendisi ile ilgili hüküm verirken hep azîmetler kuşağında dolaşmaktadır. Senelerdir dost olduğu hastalıklarına rağmen, ibadet hayatındaki çizgisini korumakta, önce Müslümanların sonra da topyekun insanlığın problemleri karşısında ızdırapla kıvrandığı geceler boyunca dua dua Allah'a yalvarmakta, her anını O'nu görüyor ve O'nun tarafından görülüyor olma şuuruyla yaşamakta, bütün hareketlerine yansıyan bu şuurla kullukta derinleştikçe derinleşmekte ve sürekli ziyadeleşen bir iştihakla ibadetlerine sarılmaktadır. Öyle ki, ibadet onun tabiatının bir yanı hâline gelmiştir. "Melekler tesbih, tehlil ve tekbirle yaşarlar; nebiler ise tebliğle soluklanırlar." hakikatinin bir devamı olarak, Hak katının makbul ibâdı da daimi kullukla ve ibadetle canlı kalırlar dense sezâdır ve bu ifade suyun ötesinde bereketli ama buruk bir Ramazan geçiren Muğterib'in durumunu özetlemektedir.

"Oruç tutmazsam ölürüm!.."

İşte biz, her Ramazan ayında böyle bir ibadet iştihakına ve kulluk anlayışına bir kere daha şahit oluruz: Kur'ân ayı şafakta tullenmeye durduğu günlerden itibaren doktorlar, "Efendim, oruç tutmanız tehlikeli olabilir; Allah korusun, şeker krizi ve kanın pıhtılaşmasına bağlı damar tıkanıklığı ihtimali var." derler. Fakat, böyle bir ikaz karşısında, ibadet âşığı Zat, bir kere daha tabiatını seslendirir: "Doktor bey, oruç tutmazsam o zaman zaten ölürüm!"

Aslında ona, ağır bir hastalığa yakalanan, iyileşme umudu olmayan hastaların ve oruç tutmaya gücü yetmeyen yaşlıların durumunu sorsanız, mutlaka onların oruç tutmaları gerektiğini ve tutamadıkları "her bir oruç için bir fakiri doyuracak" kadar "fidye" vererek bu vazifelerini yerine getirmiş sayılacaklarını söyleyecektir. Ne var ki, kendisi hakkındaki hükmü farklıdır; o, dinin belirlediği azîmet çerçevesine sadık kalmak suretiyle mutlaka orucunu tutacak ve "Rabbimin huzuruna sözümde durmuş olarak çikayım; Efendimin yanına kulluk vaadimi korumuş olarak varayım!" diyecektir. Tabii bu hüküm pek çok zorlukları da beraberinde getirecektir:

Hüzünlü Gurbet'in Garibi, her gece bir-iki saat dinlendikten sonra hep aynı vakitte kalkar, hiç aksatmadığı teheccüd namazını kılar, ümmet-i Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) için uzun uzun dualar eder. İmsaktan kırk beş dakika önce sahur için salona çıkar. Etraftaki bütün eş-dost hazırdir gecenin o nurlu dakikalarından bereket dermek için. Hep beraber yemek yenir; ara sıra "ekranın yüzakı" sayesinde hem Türkiye'deki hem de gurbet illerindeki sevgi erlerinin Ramazan sofralarına misafir olunur. Sadece maddi bir doygunlukla değil aynı zamanda ruhtar da gıdasını almış olarak sofradan kalkılır ve sabah namazına hazırlanılır.

Örnek Kul, hemen her sahurda gün boyu şeker ve tansiyonunu dengede tutabilmenin yollarını araştırır. Gün içinde meydana gelebilecek hipoglisemiye (hâlsizliğe, aşırı terlemeye ve hafif baygınlığa yol açacak şekilde kanda normalden daha az şeker bulunması hâline) mani olmak için

insülini belli bir dozda alması gerektiğinden dolayı her gün ince ince hesaplar yapar; iftarda ve sahurda ani şeker yükselmesini engellemek amacıyla insülin iğnesi kullanır; iftarda kısa ve uzun tesirli karışım insülini, sahurda da sadece kısa tesirli olanını alarak kan şekerini normal sınırd tutmaya çalışır. Şeker düzensizliğinden ve susuzluktan dolayı kanın pıhtılaşma eğilimi artması sebebiyle damar problemleri yaşamamak için içtiği suyun miktarına bile çok dikkat eder. Ani şeker düşmesi ihtimaline binaen, tehlike anında hemen alabileceği konsantre şekerini de yanından ayırmaz ama ağız yoluyla bir şey alıp orucunu bozma yerine, ihtiyaç hâlinde şırınga yaparak kefarettan kurtulup sadece kaza tutma düşüncesiyle glucagon iğnesini de bütün ay boyunca masasında hazır bekletir.

Biz elimizde hurma, iftar etmeyi beklerken, o (insülinin aksine şekeri yükselten) glucagonla ezan vaktini intizar etmektedir ve hatta bazı günlerde orucunu onunla açmaktadır.

Asrın Garibi, Ramazan'ın vazgeçilmez bir esası olan mukabele sünnetine de mutlaka riayet eder. Sabah namazından sonra etrafında hâlelenen insanlara bir cüz okutur ve gözleri kapalı, huşu ile onları dinler. Kendisi zaten Kur'ân hafızıdır ve hıfzı hâlâ çok kuvvetlidir; Kur'ân'ın her harfinin hakkının verilmesini ister, yanlış okuyanı hemen kısık bir sesle uyarır ve hatasını düzelttir. Cüz bittikten sonra da o gün okunan ayetlerin özetini anlatırcasına gönül deryamıza kısa kısa hakikat damlaları boşaltır. İşte o anlar çevremizin adeta ruhânîlerle sarıldığı ve üzerimize sekîne yağdığı en kutlu zaman dilimleridir.

Hüzünlü Gurbetin Destansı İftar Vakitleri

Büyük Âbid, mukabeleden sonra da gücü yettiği kadar misafirlerle ve herhangi bir meselesini istişare etmeyi bekleyenlerle görüşür; derf dinler, çareler söyler. Gün ortasına doğru biraz istirahat etmek için odasına çekilir. Genellikle, öğle namazından sonra rahatsızlıkları –özellikle de şeker hastalığı– tesirlerini bütünüyle göstermeye başlar, artık ayakta kalacak derman bulamaz. Çoğu zaman namazı en arka safta, zorlukla tamamlar. Bazen nafileleri oturarak kılar.

Âh o iftar vakitleri.. âh o hüzün ile hayranlığın iç içe girdiği dua anları...

Gün guruba kayınca, artık kafasını taşıyacak kadar bile mecali kalmaz. Koltuğa yaslanır, başı bir tarafa düşmüş vaziyette durup ezanı bekler. Fakat o anda bile dudakları kıpır kıpırdır; vücudu yorgun olsa da gönlü dipdiri Allah'a yönelir, derdini O'na döker, istek ve ihtiyaçlarını bir bir O'na arz eder... Onu o hâlde görenlerin kimileri, derin bir nefis muhasebesi ve "Ben de oruç mu tutuyorum ki?" şeklindeki iç hesaplaşmasıyla, onun dualarına "amin" derler; kimileri de aynı istek ve talepleri yanaklarından süzülen gözyaşlarına yükleyerek hâl diliyle terennüm ederler. Kalbler ortak hislerle atar; o an tek bir duygu benlikleri sarar: "Ne olur Allahım, sadece Senin rızanı arayan ve ona ulaşmak için bunca sıkıntıyı şerbet gibi yudumlayan şu kulunun dualarını kabul eyle!.."

Evet, o itmi'nâna ulaşmış ruh, bu hayatın bir gün mutlaka, ebedî bir mutluluğa inkılâb edeceğini, burada, Allah'ın hoşnutluğu istikametinde gösteri-

len fedakârlıkların, çekilen sıkıntıların, hatta bunların en önemsizlerinin bile, ötede değerlerüstü değerlere ulaşacağını çok iyi bildiğinden açlığa, susuzluğa ve cismanî arzularla yaka-paça olmaya derin bir ibadet neşvesi içinde katlanır. Hastalıklarını, varlığını daha derinden duymaya ve şükür hisleriyle dolmaya vesile sayar. Rahatsızlıklarından dolayı hiç şikayetçi değildir, o sadece kulluğunu tam eda edebilme heyecan ve helecânını yaşar.

Bu mübarek günlerin bizim için en üzücü yanı alışageldiğimiz ikinci sohbetlerine ara verilmesidir. Onbir ay boyunca başımızdan aşağı boşalan ikinci yağmurlarına bir ay hasret kaldığımızdan, bu boşluğu bir nebze de olsa dindirmek için iftar sonralarını bekleriz. Kendisini irşada adayın insan, yemeğin akabinde, biraz durgun geçen günün acısını çıkarırcasına çalışmaya başlar. Aslında, iftardan sonra hemen kendisine gelemeyen, vücut mekanizmasının dengelenmesi için birkaç saate ihtiyacı vardır; ama o daha çayından bir-iki yudum alıp birazcık güç bulur bulmaz birkaç kişiyle beraber ders müzakeresine başlar. Umumiyetle, Ramazan boyunca İbn Hacer Hazretleri'nin Fethü'l-Bârî adlı eseri gibi bir hadis külliyyatını tercih eder. Ders esnasında bir tepegözden duvara yansıtılan, ricâle (hadis nakleden büyüklere) dair malumatı okurken bütün derterini ve rahatsızlıklarını unuttur; adeta onlarla buluşur, onlarla hasbihâl edip derleşir ve onlarla huzur bulur.

Ders müzakeresinden sonra orada hazır bulunan cemaate yatsı namazını kıldırıp odasına çekilir. Teravih namazını özene bezene hatimle ikâme eder. Oldukça uzun süren kıraatini gücü yettiği kadar ayakta yapar; çok rahatsız olduğu zamanlarda oturarak kıldığı da olur ama yine de hatimle namazını aksatmaz. Dahası bir hatimle de yetinmez; geçen sene gizlice teheccüd Kur'ân'ını takip edip her teravihte dört cüz okuduğuna şahit olmuştuk. Gece boyunca çok az istirahat eder, özellikle son on gece hemen hemen hiç uyumaz; Kur'ân ve dua ile meşgul olur. Belli bir zamanını da tashih etmekte olduğu kitaplarına ve yazdığı makalelerine ayırır. Yanında kalan insanları da hususiyle son on gün çok az uyumaya ve o bereketli anları azamî surette değerlendirmeye teşvik eder.

Şu sekiz seneyi aşkın gurbet döneminde, bulunduğu yerde Süleymaniye, Sultan Ahmet ve Kocatepe gibi hiçbir mâbet yoktur. Burada minarelerin o büyüğü sedası duyulmaz; mâbetlerden o coşkulu salavât ve tekbir sesleri yükselmez. Dolayısıyla o, okyanus ötesi uzaklarda da olsa, bizim her zaman uhrevîlikle tüllenen camilerimizi, onları lebâleb dolduran Hakk'ın sadık kullarını, onlardaki haşyet, saygı ve mehâbeti hayal ederek teselli olmaya çalışır.

En Güzel Tablolar, En Samimi Duygular

Ramazan ayında cömertliği kat kat artan Rasûl-ü Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) ve selef-i salihîn efendilerimiz gibi, Müşfik İnsan da uzak yakın çevresini değişik ihsanlarla sevindirir. Malının bir kısmını gece bir kısmını gündüz, birazını gizli birazını da açıktan veren Hazreti Ebu Bekir ve Hazreti Ali efendilerimize ittibaen, bazen başkalarını da hayra teşvik için ikram u ihsanlarının duyulmasına ses çıkarmaz; fakat çoğu zaman, muhtaç olduğunu zannettiği birine kimsenin görmeyeceği anları kollayarak yardım eder, hatta bir başkasının eliyle onun ihtiyaçlarını görerek kendisi için içinde hiç yokmuş gibi davranır.

Şu sekiz seneyi aşkın gurbet döneminde, bulunduğu yerde Süleymaniye, Sultan Ahmet ve Kocatepe gibi hiçbir mâbet yoktur. Burada minarelerin o büyüğü sedası duyulmaz; mâbetlerden o coşkulu salavât ve tekbir sesleri yükselmez. Dolayısıyla o, okyanus ötesi uzaklarda da olsa, bizim her zaman uhrevîlikle tüllenen camilerimizi, onları lebâleb dolduran Hakk'ın sadık kullarını, onlardaki haşyet, saygı ve mehâbeti hayal ederek teselli olmaya çalışır. Bazen, gözlerini kapayıp, kendini ya bir şadırvan başında, ya melekler gibi saf bağlanmış insanlar arasında, ya bir kürsüde, ya da bir mihrapta tahayyül eder; bazen de Ramazanlaşan dünyayı evlerimize aksettiren Samanyolu Televizyonu vesilesiyle mâbetlerden yükselen o saf ve dupduru seslerden ve gönüllere inşirah olup akan manzaralardan payını alma heyecanı yaşar.

İftar ve sahur programlarında Kur'ân ve ezan okuyan samimi insanları dinledikçe ve hele ilmiyle akıllara hitap ederken tevazu ve mahvi-

yetiyle de gönüllere seslenen ilahiyatçılara şahit oldukça çok sevinir, memnun olur ve ekranda gördüğü o hak tercümanlarına dua eder. Dünyanın dört bucağında birer meşale tutuşturma aşkıyla rekabetsiz yarış yapan eğitim gönüllüleriyle alakalı bölümleri gözyaşlarıyla, takdir hisleriyle ve hayır dualarıyla seyreder. Yine en karanlık diyarlarda bile hoşgörü ve diyalog çatısı altında bir araya gelip barış ve dostluk mesajlarıyla etrafa ışık saçan bahtiyarları "diyalogun meyveleri" olarak hayranlıkla izler ve "Allah kem nazarlardan muhafaza etsin; ihlas ve istikametten ayırmasın!" demeyi de ihmal etmez. Hele evladını hicrete uğurlayan anne-babalar için verilen iftar yemeklerindeki hüznü tablolar ve o fedakar insanların yürek yakan sözleri karşısında sofrada başında öyle gözyaşları döker ki onu yazmaya ve ifade etmeye ne yüreğimiz ne de ifade gücümüz kifayet eder.

Hasılı, suyun ötesindeki Garip, hastalıklarla içli dışlı yaşasa ve sevdikleriyle arasında çok uzun mesafeler bulunsun bile, Ramazanlaşan herkesi ve her şeyi, kendine has şivesi, kendine has üslubuyla tasavvur etme ve tamamen uhrevîleşen o atmosferi bütün zenginlikleriyle duyma gayretindedir.. o, Ramazanı bütün benliğiyle hissetmeye çalışır; Kur'ân ayı da ona, en içli, en duygulu, en derin anlarıyla kâse kâse sevgi, alâka ve heyecan ikram eder.. hele bu mübarek günleri fırsat bilerek en karanlık noktalarda dahi bir çerağ tutuşturma cehdindeki kahramanların güzel haberleri ve ekrana yansıyan göz kamaştırıcı hâlleri salkım salkım ümit ve emeller sunarak onun bütün üzüntü ve kederini giderir, mağmum yüzünü güldürür.